

“Anayasa Mahkemesi kararlarında da belirtildiği gibi, Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti; eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adil bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık, yasaların üstünde yasa koyucunun da uyması gereken temel hukuk ilkeleri ve Anayasanın bulunduğu bilincinde olan devlettir.

Hukuk devletinin temel ilkelerinden birisi de “belirlilik”tir. Hukuk devletinde kişiler ve idare için kanuni düzenlemelerin açık, anlaşılır, uygulanabilir ve nesnel olması, kamu otoritelerinin keyfi işlemlerine karşı koruyucu önlemler içermesi gerekliliği hukuki güvenliği de sağlayacaktır. Bu ilke hukuk normlarının öngörülebilir olması ile birlikte hem bireylerin eylem ve işlemlerinde devlete güven duymalarını hem de devletin kanuni düzenlemelerinde söz konusu güven duygusunu zedelemekten kaçınmasını gerektirir.

Anayasa'nın 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti'nin "Başlangıç"ta belirtilen temel ilkelere dayanan bir Devlet olduğu vurgulanmış, 176. maddesi ile Anayasa metni içinde olduğu açıklanan "Başlangıç" bölümünde ise, güçler ayrılığı ilkesine yer verilmiştir. Bu ilke gereği yasama, yürütme ve yargı, bu yetkileri kullanacak organlar olarak belirlenmiş; Anayasa'nın 7. maddesinde; yasama yetkisinin Türkiye Büyük Millet Meclisince kullanılacağı ve devredilemeyeceği kurala bağlanmıştır.

Bu kural karşısında; Anayasa'da, yasayla düzenlenmesi öngörülen konularda yürütme organına genel ve sınırları belirsiz bir düzenleme yetkisinin verilmesi olanaklı değildir. Yürütmenin düzenleme yetkisi; sınırlı, tamamlayıcı ve bağımlı bir yetkidir. Bu nedenle, Anayasa'da öngörülen ayırık durumlar dışında, yasalarla düzenlenmemiş bir alanda, yasa ile yürütmeye genel nitelikte kural koyma yetkisi verilemeyeceği açıktır.

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Yükseköğretim kurumlarından özel hükümlere tabi olanlar" başlıklı 132. maddesinde; "Türk Silahlı Kuvvetleri ve emniyet teşkilatına bağlı yükseköğretim kurumları özel kanunlarının hükümlerine tabidir." hükmü yer almaktadır.

4652 sayılı Kanun'un 1. maddesinin 1. fıkrasında Kanun'un amacının; Türk Polis Teşkilâtının en yüksek öğretim kurumu olan Polis Akademisi ve bağlı fakülteler, enstitüler ile polis meslek yüksek okullarındaki yüksek öğretim ile ilgili amaç ve ilkeleri belirlemek, bu okulların teşkilâtlanmasını, görev ve sorumluluklarını, eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları ve öğrenciler ile ilgili esasları düzenlemek olduğu belirtilmiştir.

Anılan Kanun'un “Tanımlar” başlıklı 2. maddesinin 1. fıkrasının (1) bendinde, Polis Akademisi; Emniyet Teşkilâtının memur, amir ve yönetici ihtiyacını karşılamak üzere ön lisans, lisans, lisans üstü eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapan, bünyesinde fakülte, enstitü ve polis meslek yüksek okulları bulunan bilimsel özerkliğe sahip yüksek öğretim kurumu olarak, (r) bendinde ise, Polis Meslek Yüksek Okulu; Emniyet Teşkilâtının polis memuru ihtiyacını karşılamak üzere ön lisans düzeyinde eğitim-öğretim ve uygulama yapan yüksek öğretim kurumu şeklinde tanımlanmıştır.

Aynı Kanun'un 10. maddesinde, polis meslek yüksek okullarının kuruluş, öğrenci kaynakları ve öğretim süresi düzenlenmiştir. Söz konusu maddenin 3. fıkrasında, yüksek okulun öğrenci kaynağı, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından yapılan Öğrenci

Seçme Sınavını kazanan ve Bakanlıkça ihtiyaç duyulduğu kadar lise ve dengi okulları bitirenler arasından yapılacak özel yetenek sınavında başarılı olanlar olduğu belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un 30. maddesinin 1. fıkrasının (f) bendinde ise; polis meslek yüksek okullarının kuruluş, çalışma, disiplin ve eğitim-öğretim esasları ile bu okullara alınacak öğrencilerde aranacak şartlar, yapılacak sınavlarla, enstitünün kuruluş ve işleyişine ilişkin esaslar ve diğer hususların Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle düzenleneceği kuralına yer verilmiştir.

Polis meslek yüksek okullarında eğitimlerini başarı ile tamamlayanların Emniyet Genel Müdürlüğü kadrolarına aday polis memuru olarak atanacak olmaları, öğrencilerin daimi ve sabit kamu hizmetleri kadrosunda yer alan, bürokratik hiyerarşi içerisinde bulunan ve Devletten maaş alan görevliler oldukları anlamına gelmediğinden, öğrencilik statüsü içerisinde bulduklarının kabulü gerekir. Bu durumda eğitime alınacak öğrencilere ilişkin düzenlemeler hakkında "eğitim öğretim hakkı" kapsamında değerlendirilme yapılması gerekmektedir. Nitekim Anayasa Mahkemesinin 23/02/2006 günlü, E:2005/42, K:2006/27; 23/7/2024 günlü, E:2023/25, K:2024/139 sayılı kararları da bu yöndedir.

Diğer yandan Anayasa Mahkemesince yukarıda belirtilen kararlarda bu öğrencilerin kamu görevlisi olmadığı yönüyle değerlendirme yapılarak ret kararları verilmişse de, devam eden süreçte, içtihat "eğitim öğretim hakkı" yönünde gelişmiş, E:2023/25 esasına kayıtlı davada başvuru eğitim öğretim hakkı kapsamında değerlendirmiş, bireysel başvuru kararları da bu doğrultuda sonuçlandırmıştır. Nitekim, Anayasa Mahkemesinin ... .. (Başvuru Numarası: 2016/12847) kararında yer alan "78. Buna göre 3201 sayılı Kanun'da POMEM öğrenciliği için aranacak şartlar açısından herhangi bir düzenleme yapılmaksızın ve hiçbir çerçeve çizilmeksizin ilgili hususta düzenleme yapma yetkisi doğrudan yönetmeliğe bırakılmış, bu kapsamda kanunda aranmayan ve düzenlenmeyen şart yönetmelikle düzenlenmiştir." gerekçesiyle de bu durum belirtilmiştir. Dolayısıyla kuralla eğitim ve öğretim hakkına yönelik sınırlamanın kanunilik unsurundan yoksun olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bu durumda 4652 sayılı Kanun'da bir yüksek öğretim kurumu olduğu belirtilen polis meslek yüksek okullarında öğrenim görebilecek kişilerin nitelikleri ile polis meslek yüksek okullarına giriş usul ve esaslarının belirlenmesine ilişkin hususlarda idareye düzenleme yetkisi tanıyan kural eğitim ve öğrenim hakkını sınırlamaktadır. Anılan hakka yönelik sınırlamanın Anayasa'nın 13. maddesi gereğince kanuna dayalı olması gerekir.

4652 sayılı Kanun'un 10. maddesi uyarınca, PMYO'da öğrenci olabilmek için Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından yapılan Öğrenci Seçme Sınavını kazanma, lise ve dengi okul mezunu olup yapılacak özel yetenek sınavında başarılı olma ve Yönetmelikte belirlenen şartları taşımanın arandığı görülmektedir. Başka bir ifadeyle anılan düzenlemede, Öğrenci Seçme Sınavını kazanma ve lise ve dengi okul mezunu olup yapılacak özel yetenek sınavında başarılı olma şartının arandığı, bunun dışındaki diğer şartların düzenlenmediği, bu hususlarda düzenleme yapma yetkisinin tümüyle idareye bırakıldığı, bunlara ilişkin temel ilkelerin kanunda belirlenmediği ve yasal çerçevenin çizilmediği anlaşılmaktadır.

Diğer taraftan, PMYO öğrencisi olan bireylerin, hakkında ceza soruşturması ya da kovuşturması olması veyahut hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilmesi gibi sebeplerle ilişkilerinin kesilmesi durumunda, işlem idari yargı kararı ile iptal edilse dahi eğitimin aksamasından dolayı emsallerine nazaran kıdem ve özlük hakları gibi konularda dezavantajlı duruma düşmelerinden kaynaklanan pek çok uyuşmazlık çıkmaktadır. Öte yandan,

bu tür işlemlerin dayanağının kanunilik unsurundan yoksun olması sebebiyle uyumsuzlukların, bireysel başvuru yoluna taşındığı görülmektedir.

Temel haklardan olan eğitim öğretim hakkına ilişkin olan 4652 sayılı Polis Yüksek Öğretim Kanun'unun 30. maddesinin; açık, belirli ve nesnel olmaması nedeniyle öngörülebilir kurallar içermediği, bu durumun da bireylerin devlete olan güven duygusunu zedeleyeceği ve kamu hizmetinin yürütülmesine ilişkin olumsuz sonuçlara sebep olabileceği açıktır.

Bu durumda, PMYO'da öğrenci olabilmek için gereken temel ilkelerin kanuni çerçevesinin çizilmesinin ardından, idare tekniğine ve uzmanlığına ilişkin aranacak diğer şartların yönetmelikle düzenlenmesi konusunda idareye yetki verilmesi gerekirken, belirtilen hususlarda düzenleme içermeyen yasa kuralının Anayasa'nın 2., 7. ve 42. maddelerine aykırı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, bir davaya bakmakta olan mahkemenin, o davada uygulanacak bir yasanın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına götüren görüşünü açıklayan kararı ile Anayasa Mahkemesine başvurulması gerektiğini düzenleyen 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddesinin 1. fıkrası gereğince, 4652 sayılı Polis Yüksek Öğretim Kanunu'nun 30. maddesinin 1. fıkrasının (f) bendinde yer alan "bu okullara alınacak öğrencilerde aranacak şartlar" ibaresinin eksik düzenlendiği ve bu suretle Anayasa'nın 2. maddesi, 7. maddesi ve 42. maddesine aykırı olduğu kanısına ulaşılması nedeniyle Anayasa Mahkemesine başvurulmasına, dosyada bulunan belgelerin onaylı bir örneğinin Anayasa Mahkemesi Başkanlığına gönderilmesine, 13/06/2025 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.”